

POSTANOWIENIE

Dnia 4 lutego 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Gierszon

na posiedzeniu w trybie art. 539e § 1 k.p.k.

w sprawie G. Ż. i A. M.

oskarżonych o przestępstwo z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 4 lutego 2021 r.,

skarg wniesionych przez obrońców oskarżonych: G. Ż. i A. M.,

na wyrok Sądu Apelacyjnego w (...),

z dnia 2 października 2020 r., sygn. akt II AKa (...),

uchylający wyrok Sądu Okręgowego w G. z dnia 13 września 2019 r., sygn. akt IV

K (...) i przekazujący sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania

p o s t a n o w i ł

- 1) **oddalić wniesione w sprawie skargi;**
- 2) **obciążyć oskarżonych G. Ż. i A. M. kosztami postępowania skargowego w częściach równych.**

UZASADNIENIE

G. Ż. i A. M. zostali oskarżeni o to, że w nieustalonym czasie, nie wcześniej niż dnia 24 listopada 2016 roku w G., działając wspólnie i w porozumieniu, przywłaszczyli powierzone G. Ż., jako prezesowi zarządu spółki F. Sp. z o.o. z siedzibą w W. rzeczy ruchome w postaci 11 pojazdów marki S. o numerach rejestracyjnych (...) o łącznej wartości 729.837,42 złotych w ramach zawartych w dniach 26 i 27 lutego 2016 roku umów leasingu o numerach (...) pomiędzy V. GmbH Sp. z o.o. i F. Sp. z o.o. na szkodę V. GmbH Sp. z o.o. Oddział w Polsce z siedzibą w W., tj. o przestępstwo p art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k.

Wyrokiem Sądu Okręgowy w G. z dnia 13 września 2019 r. , sygn. akt IV K (...) obaj oskarżeni zostali uniewinnieni od popełnienia zarzucanych im czynów. im czynów.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego G. wniósł prokurator. Zaskarżył ten wyrok w całości na niekorzyść oskarżonych i na podstawie art. 427 § 2 k.p.k. oraz 438 pkt 2 i 3 k.p.k. zarzucił mu obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść orzeczenia, to jest art. 7 k.p.k. poprzez przeprowadzenie oceny dowodów o charakterze dokumentarnym w postaci wniosków oskarżonego G. Ż. o wznowienie umów leasingu, zeznań niektórych świadków, będących pracownikami spółki zarządzanej przez oskarżonego G. Ż., wyjaśnień oskarżonych, a także ich zachowania po wypowiedzeniu umów leasingowych, niezgodnie z zasadami prawidłowego rozumowania, a także wskazaniemi wiedzy i doświadczenia życiowego oraz przyjęcie, że zachowanie oskarżonych nie stanowiło przywłaszczenia mienia powierzonego przez leasingodawcę, co skutkowało błędnym w ocenie skarżącego ustaleniem, że oskarżeni nie dopuścili się zarzucanego im czynu i ich uniewinnieniem, podczas gdy właściwa ocena całokształtu okoliczności ujawnionych w sprawie wskazuje na zamiar oskarżonych przywłaszczenia powierzonego oskarżonemu G. Ż. jako prezesowi zarządu spółki F. Sp. z o.o. z siedzibą w W. mienia, co powinno prowadzić do właściwego ustalenia stanu faktycznego i skazania oskarżonych za zarzucane im przestępstwo.

Prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

W odpowiedzi na apelację obrońcy oskarżonych wnieśli o utrzymanie w mocy wyroku Sądu I instancji.

Wyrokiem z dnia 2 października 2020 r., sygn. akt II AKa (...) Sąd Apelacyjny w (...) uchylił wyrok Sądu Okręgowego w G. z dnia 13 września 2019 r. w całości i przekazał sprawę do ponownego postępowania Sądowi I instancji.

Skargi na wyrok sądu odwoławczego wnieśli obrońcy oskarżonego A. M. i oskarżonego G. Ż.. Pierwszy z obrońców zaskarżył wyrok tego Sądu w całości w stosunku do oskarżonego A. M. i sformułował zarzut:

- naruszenia przepisów postępowania, co miało wpływ na treść wyroku, tj. art. 437 § 2 k.p.k., poprzez uchylenie wyroku, pomimo iż nie istnieje konieczność ponownego przeprowadzenia przewodu sądowego w całości, albowiem wszelkie dowody niezbędne dla rozstrzygnięcia sprawy zostały przeprowadzone w ramach postępowania przed Sądem pierwszej instancji, zaś Sąd odwoławczy krytycznie oceniając trafność wyroku Sądu Okręgowego w G., naruszył przy tym przepisy postępowania, które miały wpływ na treść wyroku, tj. art. 2 § 2 k.p.k. oraz 5 § 2 k.p.k., poprzez przyjęcie, że doszło do rozwiązania umów leasingu, w sytuacji, gdy oskarżyciel publiczny, nie przedstawił dowodu, iż pokrzywdzony, złożył F. sp. z o.o., skuteczne oświadczenia, o wypowiedzeniu - rozwiązaniu wszystkich 11 umów leasingu.

W związku z tym zarzutem skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości w stosunku do A. M. i przekazanie sprawy Sądowi odwoławczemu - Sądowi Apelacyjnemu w (...), do ponownego rozpoznania. Obrońca stwierdził również, że w sprawie występuje zagadnienie prawne, które wymagało - w trybie art. 441 § 1 k.p.k. - przekazania go Sądowi Najwyższemu.

Z kolei obrońca G. Ż. zaskarżył wyrok Sądu odwoławczego w całości na korzyść oskarżonego G. Ż. i zarzucił naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 437 § 2 k.p.k., poprzez uchylenie wyroku Sądu I instancji, pomimo braku ku temu przesłanek. W związku z tym zarzutem, wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi odwoławczemu. Nadmienił również, że w jego ocenie w sprawie powstało zagadnienie prawne wymagające przekazania go Sądowi Najwyższemu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skargi nie są zasadne i podlegają oddaleniu.

Wbrew sformułowanym w skargach zarzutom przyczyną uchylenia przez Sąd II instancji wyroku Sądu I instancji nie była potrzeba przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego. Jako podstawę wydania wyroku uchylającego Sąd ten wskazał na wynikający z art. 454 § 1 k.p.k. zakaz skazania w postępowaniu odwoławczym oskarżonego, który został w pierwszej instancji uniewinniony.

Jedynie jako konsekwencję tej decyzji Sąd wskazał na konieczność przeprowadzenia przez Sąd I instancji na nowo przewodu sądowego.

Uzasadniając swoją decyzję Sąd Apelacyjny w (...) stwierdził zasadność podniesionego przez prokuratora zarzutu naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów, czego konsekwencją miało być przypisanie nadmiernego znaczenia dowodom obrony, a zmarginalizowanie dowodów przemawiających na niekorzyść oskarżonych. Sąd uznał, że zachowania mające stanowić próby polubownego załatwienia sprawy były zachowaniami pozorowanymi, służącymi budowaniu przyszłej linii obrony, ignorującymi stanowisko pokrzywdzonego. Kluczowe w tym przedmiocie były okoliczności takie, jak kierowanie korespondencji dotyczącej polubownego załatwienia sprawy dopiero po uzyskaniu wiedzy o wszczęciu postępowania przeciwko oskarżonym, zaniechanie płacenia rat, wydania pojazdów, ignorowanie faktu wypowiedzenia umów leasingu. W dalszej części uzasadnienia Sąd II instancji odniósł się do kształtu zamiaru wymaganego w art. 284 § 2 k.k. i stwierdził, że - wbrew stanowisku Sądu I instancji - nie można wykluczyć zamiaru przywłaszczenia rzeczy z powodu czasowego ich zatrzymania, gdy jednocześnie nie zachodzi nieodwracalna utrata rzeczy. Na k. 1112 Sąd II instancji stwierdził, że ustalone przez Sąd I instancji okoliczności poddane swobodnej ocenie powinny prowadzić do wniosku, że oskarżeni działali z zamiarem przywłaszczenia mienia. Przedmiotem krytycznej oceny Sądu II instancji było również ustalenie przez Sąd I instancji, że G. Ź. nie miał możliwości zrealizowania żądania wydania pojazdów oraz nie miał wiedzy o miejscu pozostawiania pojazdów. W ocenie Sądu II instancji z naruszeniem zasady swobodnej oceny dowodów dokonano również oceny zeznań świadków na okoliczność roli pełnionej w spółce przez drugiego z oskarżonych - A. M.. Kontrola wyroku Sądu I instancji z perspektywy zarzutów sformułowanych przez prokuratora doprowadziła Sąd odwoławczy do wniosku, że oskarżeni powinni zostać skazani. Podkreślić należy, że to stanowisko nie zostało uzależnione od wyników przeprowadzonego na nowo przewodu sądowego, ani nawet uzupełnienia w jakimkolwiek zakresie postępowania dowodowego. Uzasadnienie wyroku Sądu II instancji nie pozostawia wątpliwości, że Sąd ten doszedł do takiego wniosku oceniając te same dowody, które zostały przeprowadzone w postępowaniu przed Sądem I instancji.

Podkreślić należy, że odnośnie do tego, czy dokonana przez Sąd II instancji odmienna ocena dowodów, sformułowanie na ich podstawie odmiennych wniosków, są trafne, to kwestie te pozostają poza zakresem rozpoznania skargi na wyrok sądu odwoławczego. Jak stwierdził Sąd Najwyższy w uchwale siedmiu sędziów z dnia 25 stycznia 2018 r., I KZP 13/17, *„Zakres kontroli dokonywanej przez Sąd Najwyższy po wniesieniu skargi na wyrok sądu odwoławczego, o którym mowa w art. 539a § 1 k.p.k., ogranicza się do zbadania, czy stwierdzone przez sąd odwoławczy uchybienie daje podstawę do wydania orzeczenia kasatoryjnego.”* (OSNKW 2018, z. 3, poz. 23; zob. również wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2020 r., IV KS 4/20, LEX nr 3049054). W związku z tym, dodać należy, że poza zakresem rozpoznania wniesionych w sprawie skarg, pozostały także sformułowane w skargach pytania mające stanowić zagadnienia prawne wymagające przekazania ich Sądowi Najwyższemu.

Kontrolując z tej perspektywy wyrok Sądu II instancji stwierdzić należy, że dostrzeżone przez ten Sąd uchybienia zaistniałe w postępowaniu przez Sądem I instancji pozwalały mu na wydanie wyroku kasatoryjnego. Ocena tych samych dowodów, które były przedmiotem oceny przez Sąd I instancji, doprowadziła Sąd II instancji do wniosku, że oskarżeni popełnili zarzucane im przestępstwo. W badanej sprawie nie doszło zatem do sytuacji, w której zdaniem Sądu II instancji zachodzi tylko możliwość wydania takiego wyroku przez Sąd I instancji w zależności od wyników uzupełnionego postępowania dowodowego. Mając na uwadze sformułowany w art. 454 § 1 k.p.k. zakaz, Sąd II instancji uchylił wyrok Sądu I instancji.

W części uzasadnienia dotyczącej zapatrywań prawnych i wskazań co do dalszego postępowania (k. 1118) znalazło się stwierdzenie o konieczności przeprowadzenia przewodu sądowego w całości, ale to wskazanie stanowiło konsekwencję decyzji o uchyleniu wyroku i przekazaniu sprawy do ponownego postępowania, a nie przyczynę wydania takiego rozstrzygnięcia. W związku z argumentami podnoszonymi w uzasadnieniach skarg warto podkreślić, że nawet w tej części uzasadnienia wyroku brak wskazania na konieczność uzupełnienia postępowania dowodowego o nowy dowód. Sąd odwoławczy wskazał na

okoliczności, które powinny być wzięte pod uwagę przy ponownym przesłuchaniu oskarżonych oraz dodał, że co do większość dowodów wystarczające będzie poprzestanie na ich ujawnieniu, z wyjątkiem zeznań jednego ze świadków, którego z uwagi na doniosłość jego zeznań należy przesłuchać przed sądem.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia.